

GYMNASIUM
Titus Brandsmalyceum

Talen leren, een systeem

PROGRAMMA

Opening door

- Marieke Hendriks, teamleider gymnasium en
- Ryma van der Linde, sectie Nederlands

Workshops

- Arjen-Toine Ulijn, sectie klassieken
- Erlyn Hoyng, sectie Spaans
- Yvette Klerks, sectie Engels

NIEUWE TAAL LEREN

Het UITGANGSPUNT: het systeem van je eigen taal als *voorkennis*.

De basis die je legt in je moedertaal is van cruciaal belang voor het leren van andere talen.

Een belangrijk onderdeel is het redekundig ontleden, oftewel het ontleden in zinsdelen, want die komen bij andere talen terug.

DE AANPAK VANUIT NEDERLANDS

In de eerste periode behandelen we de volgende zinsdelen:

- Persoonsvorm
- Onderwerp
- Werkwoordelijk gezegde
- Lijdend voorwerp
- Meewerkend voorwerp
- Bijwoordelijke bepaling

Grammaticaonderwijs

Het huidige grammaticaonderwijs:

- het benoemen van...
- het stellen van controlevragen...
- het toepassen van ezelsbruggetjes...

Grammaticaonderwijs 2024

Het grammaticaonderwijs →

“In het **semantisch georiënteerd grammaticaonderwijs** wordt ontleden uitgelegd door de betekenis als uitgangspunt te nemen. De verschillende zinsdelen worden niet uitgelegd a.d.v.h. ezelsbruggetjes en controlevragen, maar...

Grammaticaonderwijs 2024

- ...juist aan de hand van de betekenis die deze zinsdelen leveren in een zin.” (Van Rijt, 2012).
- Het werkwoord wordt gezien als de regisseur die bepaalt welke zinsdelen er in een zin nodig zijn.

Het werkwoord deelt rollen uit:

“**organiseren**”

2 rollen → De klas organiseert...

(Bij het zelfstandig werkwoord *organiseren* heb je **naast degene die organiseert** ook nog een rol nodig namelijk “**iets**” **wordt georganiseerd**. Er worden hier 2 rollen uitgedeeld.)

De klas organiseert een feest.

(De betekenis van de zin is duidelijk)

Grammaticaonderwijs 2024

- We besteden aandacht aan vorm en betekenis: de regels rondom de opbouw en de betekenis van woorden, woordgroepen en zinnen.
- **Doel:** het ontwikkelen van de schrijfvaardigheid en deze vaardigheden gebruiken bij het leren van een vreemde taal

ZINSDEELPROEF

- Elke zin kun je verdelen in **zinsdelen**.
- Een zinsdeel bestaat uit **één of meer woorden**.
- **Eén van de zinsdelen is altijd de persoonsvorm (pv= zelfstandig werkwoord/hulpwerkwoord).**

Zinsdeelproef:

- 1) **Zoek de pv.**
- 2) **Elk woord dat/elke woordgroep die je vóór de pv kunt zetten = zinsdeel.**
- 3) **Let op: de zin moet wel goed blijven (betekenis)!**

NIEUWE TAAL AANPAK?

Denk aan wat je al weet: je eigen taal.

Zoek dan **OVEREENKOMSTEN en **VERSCHILLEN**:**

- **Wat is hetzelfde?**
- **Wat is anders?**

LATIJN: NAAMVALLEN

De meeste zinsdelen hebben een naam en een nummer:

1. OW = subject = nominativus
2. Bezit/van = genitivus
3. MW = dativus
4. LV = object = accusativus
5. BWB = ablativus

LATIJN: NAAMVALLEN

Zelfstandig naamwoord: slaaf

serv**us** = onderwerp (nominativus)

serv**i** = bezit (genitivus)

De uitgang bepaalt de grammaticale functie.

STAPPENPLAN VERTALEN

Ontleden: stappenplan

1. Zoek **PV**
2. Zoek **OW = subject = nom.** (soms verstopt in uitgang **PV**)
3. Zoek **LV = object = acc.**
4. Zoek **MV = dat.**
5. Zoek **BWB = abl.**

VOORBEELD VERTALEN

NE	's Nachts	geven	de vrienden	geschenken	aan de moeder
LA	<u>Nocte</u>	amici	<u>matri</u>	<u>dona</u>	<u>dant</u>

ENGELS EN FRANS

Volgorde hetzelfde/dezelfde kleuren met alleen pv (één werkwoord):

NE	Mijn vader	heeft	een nieuwe auto
EN	My dad	has	a new <u>car</u>
FR	Mon père	a	<u>une nouvelle</u> <u>voiture</u>

ENGELS EN FRANS

Bij meer dan één werkwoord is de volgorde niet meer hetzelfde.

NE	Mijn vader	heeft	een nieuwe auto	gekocht
EN	My dad	has	<u>bought</u>	a new <u>car</u>
FR	Mon père	a	<u>acheté</u>	<u>une nouvelle voiture</u>

TALEN LEREN? Wat is HANDIG?

- **Werk geordend, in een vaste volgorde. Alsof je een wiskundeformule oplost.**
- **Vraag je af: wat zijn de overeenkomsten en verschillen?**
- **Hoe hoort deze stof bij de vorige?**

TIP: een schema met kleurtjes helpt ordenen →

Groen = doen → volgens de regels die je hebt geleerd

Rood = stop! Denk na → er is iets anders dus LET OP!

Talenkaart met kleuren krijgen leerlingen mee!

VOORBEELD FRANS

Ww

Regelmatig

cherch er

Je **cherch** e

Tu **cherch** es

Il **cherch** e

Ns **cherch** ons

Vs **cherch** ez

Ils **cherch** ent

Onregelmatig

av oir

ai

as

a

av ons

av ez

ont

WOORDJES LEREN

Op dezelfde manier: wat zijn de vereenkomsten/verschillen tussen talen?:

Nederlands	Engels	Latijn	Frans
Vader	<u>Father</u>	Pater	<u>Père</u>
Vier	<u>Four</u>	<u>Quattuor</u>	<u>quatre</u>
Water	Water	Aqua	Eau
Goed	<u>Good</u>	<u>Bonum</u>	Bon
Man	Man	Homo	Homme
Uur	<u>Hour</u>	Hora	<u>Heure</u>
Zon	Sun	Sol	Soleil

Spaans			
Padre/papá	Cuatro	Agua	Bien

Aanpak vanuit het vak Nederlands:

- Leerlingen maken onvoorbereid een diagnostische toets om hun (basis)kennis van de zinsdelen te meten.
- De docent Nederlands kijkt de toetsen na en geeft ze met een toelichting en de juiste antwoorden terug aan de leerlingen.
Leerlingen krijgen geen cijfer, maar wel het aantal punten dat ze behaald hebben.

WEEK 35 T/M 38

- Tijdens de lessen Nederlands wordt de theorie van alle zinsdelen herhaald.
- Leerlingen maken opdrachten tijdens de les om de theorie te leren toepassen.
- Ook tijdens de lessen van de andere talen wordt er aandacht aan de zinsdelen gegeven.

Week 39

- De leerlingen bereiden zich voor op de formatieve toets. Zij leren de theorie. Eventueel kunnen zij extra oefenen (onlinemethode).
- Zij maken een formatieve toets (ze krijgen geen cijfer).

Week 40

- De leerlingen maken een afsluitende toets. Deze toets wordt beoordeeld met een cijfer voor het rapport.
- Leerlingen die onvoldoende scoren kunnen in aanmerking komen voor extra ondersteuning (bijvoorbeeld een maatwerkuur).

VANAF WEEK 42

- Tijdens de lessen Nederlands zal de stof regelmatig herhaald worden.
- Ook de docenten van de andere talen blijven verwijzen naar de zinsdelen.